

Assisterad befruktning 2022–2023

Redan en tredjedel av befruktningsbehandlingar med donerade könsceller utförs inom den offentliga sektorn

CENTRALA RÖN

- År 2022 påbörjades 14 650 assisterade befruktningar.
- Enligt preliminära uppgifter minskade antal behandlingar 1,6 procent år 2023.
- Genom assisterade befruktningar föddes år 2022 cirka 2 570 barn, vilket är 5,9 procent av alla födda barn.
- Andelen av alla födda barn minskade jämfört med 2021 (-0,3 procentenheter).
- Lite över 17 procent av alla behandlingar ledde till födelse av ett barn.
- Enligt preliminära uppgifter den offentliga sektorns andel av assisterade befruktningar var 58,0 procent år 2023.

Antalet påbörjade assisterade befruktningar var cirka 14 650 år 2022. Enligt preliminära uppgifter inleddes cirka 14 430 behandlingar år 2023, vilket är 1,5 procent mindre än året innan.

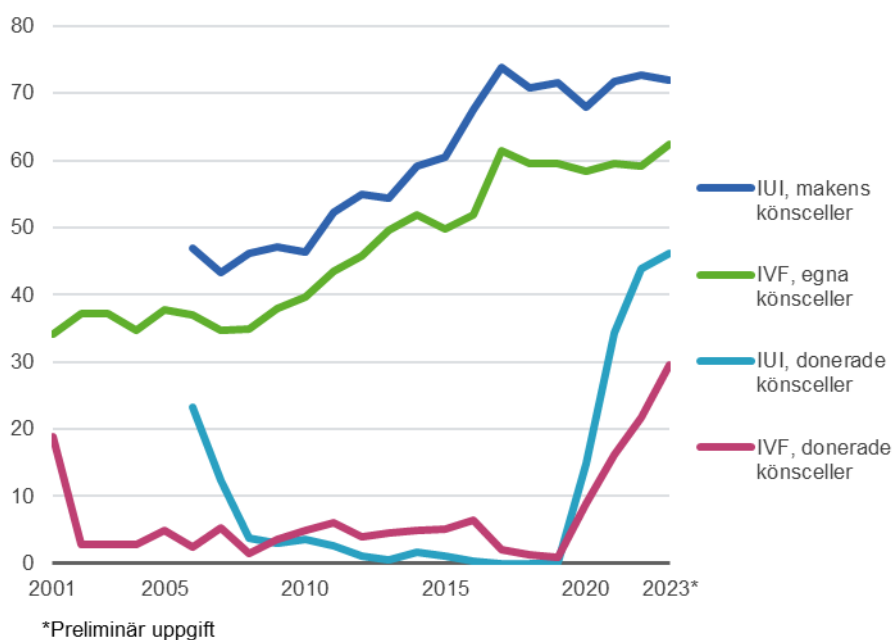
Antalet behandlingar ser ut att ha återvänt år 2022–2023 nära nivån före coronaepidemin. Antalet behandlingar var exceptionellt hög år 2021, troligen på grund av avvecklingen av vårdskulden orsakad av coronaepidemin.

Antalet behandlingar med donerade könsceller verkar dock ha etablerat sig på en högre nivå än tidigare efter att universitetssjukhus började ge behandlingar med donerade könsceller år 2020.

Enligt preliminära uppgifter för 2023 offentliga sektorns andel av alla utförda befruktningsbehandlingar var 58 procent. Den offentliga sektorn stod för 37 procent av behandlingarna med donerade könsceller enligt preliminära uppgifter för 2023. Ökningen av den offentliga sektorns andel av behandlingar utförda med donerade könsceller har varit snabbt: så sent som 2019 var andelen 0,5 procent, då donationsbehandlingar utfördes inom offentlig sektor endast i undantagsfall.

Av samtliga assisterade befruktningar, som genomfördes år 2022, ledde 17,2 procent till födelse av ett barn. Andelen minskade en aning jämfört med år 2021. Behandlingarna resulterade i cirka 2 570 barn, vilket är uppskattningsvis 5,9 procent av alla födda barn¹ (6,2 % år 2021).

Figur 1. Offentliga sektorns andel av alla utförda befruktningsbehandlingar 2001–2023, %

Anna Heino
fornamn.efternamn@thl.fi

Mika Gissler
fornamn.efternamn@thl.fi

¹ Uppskattning av förlossningar som blev befruktade 2022 och som avslutade antingen år 2022 eller 2023. Källa: [Registret över födda barn, THL](#).

Begrepp och definitioner

Assisterad befruktning: Innehåller befruktningsbehandlingar med egna och donerade gameter samt inseminationsbehandlingar. En kvinna kan ha flera behandlingar under samma år, som alla registreras som sina egna behandlingar, även om i behandlingen används till exempel embryon som frystes under en tidigare behandling.

FET (frozen embryo transfer): Överföring av ett fryst embryo. Embryon som har skapats genom provrörsbefruktning och som är av god kvalitet kan frysas och senare överförs till livmodern.

ICSI (intracytoplasmic sperm injection): Mikroinjektionsbehandling. Vid mikroinjektionsbehandling förs en sädescell direkt in i äggcellen, varefter behandlingen fortsätter som vid IVF-behandling.

IUI (intrauterine insemination): Intrauterin insemination eller intrauterin artificiell insemination. Vid inseminationen injiceras spermerna i livmoderhålan.

IVF (in vitro fertilisation): Provrörsbefruktning. Vid provrörsbefruktning hämtas mogna äggceller från äggstockarna och befruktas utanför kvinnans kropp. De befruktade äggcellerna växer till embryon, varefter vanligen ett eller två embryon överförs till livmodern. Då man i rapporten använder termen IVF-behandling, omfattar denna inte ICSI- eller FET-behandlingar.

Provrörsbefruktning: Vid provrörsbefruktning hämtas mogna äggceller från äggstockarna och befruktas utanför kvinnans kropp. Provrörsbefruktning omfattar i denna rapport både IVF-, ICSI- och FET-behandlingar och PGT-M/PGT-SR och PGT-A metoder. Då man i rapporten använder termen IVF-behandling, omfattar denna inte ICSI- eller FET-behandlingar.

thl.fi/statistik/assisterad_befruktning

Institutet för hälsa och välfärd

ISSN 1798-0887

Kvalitetsbeskrivning (FOS)

Assisterad befruktning

Statistikuppgifternas relevans

Den statistik över assisterad befruktning som Institutet för hälsa och välfärd (THL) samlar in innehåller information om provrörsbefruktningar och artificiella inseminationer (IUI). Statistikrapporten innehåller information om antalet behandlingar och resultaten av dessa på årsnivå. I statistikrapporten publiceras preliminära uppgifter om antalet behandlingar under fjolåret samt information om antalet behandlingar och resultaten av dem under det år som föregick fjolåret.

Information om IVF-, ICSI- och FET-behandlingarna har samlats in sedan år 1992. Separat information om äggcellsdonationer har samlats in sedan år 1996 och information om sperma- och embryodonationer samt surrogatmoderskap sedan år 2001. Uppgifter om inseminationsbehandlingar har insamlats sedan 2006. Sedan 2017 har information samlats in om embryodiagnostik, behandlingar som leder till äggfrysning och behandlingar med tinade ägg. Dessutom ger statistiken information om antalet kliniker som utför behandlingar, resultaten av behandlingarna och antalet barn födda efter typ av fertilitetsbehandling.

Dessutom innehåller statistiken information om antalet kliniker som ger behandlingar, slutresultaten av behandlingarna samt antalet födda barn enligt behandlingstyp.

Statistiken presenteras på nationell nivå. Klinikspecifik information publiceras inte. THL samlar in uppgifterna i tabellform, och ingen personinformation samlas in om dem som har genomgått behandlingarna.

Den statistiska informationen är i synnerhet avsedd för hälso- och sjukvårdspersonal som arbetar med reproduktiv hälsa, forskare, förvaltningsmyndigheter och planerare.

Initiativet till datainsamlingen togs av de kliniker som utför assisterad befruktning, och det var frivilligt att överlämna informationen fram till uppgifterna för år 2005. Enligt den förordning som har utfärdats med stöd av 26 § i lagen om assisterad befruktning som antogs år 2006 och trädde i kraft den 1 september 2007, är det obligatoriskt för de kliniker som genomför assisterad befruktning att överlämna den statistiska informationen till THL. En tjänstetillhandahållare ska lämna uppgifter om sin verksamhet gällande assisterad befruktning till THL för övervakning, uppföljning och statistikföring (lagen om assisterad befruktning 1237/2006 och social- och hälsovårdsministeriets förordning om assisterad befruktning 811/2009).

Lagen om assisterad befruktning (1237/2006) och social- och hälsovårdsministeriets förordning om assisterad befruktning (811/2009) samt lagen om användning av mänskliga organ, vävnader och celler för medicinska ändamål (101/2001) reglerar användning och lagring av gameter och embryon. Enligt lagen har en person som är född av donerade gameter rätt att erhålla givarens identitet, dvs. anonym donation av könsceller är inte möjlig. I enlighet med lagstiftningen om assisterad befruktning har inga surrogatbehandlingar genomförts i Finland sedan 2007.

Befruktningsbehandlingar som ges inom offentlig sektor styrs också av t.ex. [Enhetliga principer för icke-brådskande vård](#) publicerade av social- och hälsoministeriet (från 2019, uppdatering pågår i maj 2024).

FPA-ersättningen för befruktning behandlings påverkar däremot särskilt behandlingar inom den privata sektorn (ersättningsrätten för ingrepp upphörde 31.12.2022). Den nuvarande regeringen Orpo har fattat beslut om att återställa FPA-ersättningen för befruktning behandlings och att höja ersättningsnivån från och med den 1 januari 2025.

Metodbeskrivning

Statistik över assisterad befruktning samlas årligen in från alla de finländska kliniker som utför assisterad befruktning inom såväl den offentliga som den privata sektorn.

Grundmaterialet i statistiken består av alla genomförda assisterade befruktningar i Finland. I statistiken ingår inte assisterad befruktning av finländare som gjorts utomlands.

Endast statistiska uppgifter om behandlingarna samlas in. För rapporteringen ansvarar den klinik som har utfört embryoöverföringen eller inseminationen. Om exempelvis hormonbehandlingen i samband med assisterad befruktning inleds på en klinik, men den egentliga överföringen görs på en annan klinik, meddelas fallet i statistiken för den klinik som utfört embryoöverföringen.

Informationen samlas in av de enheter som genomför behandlingen i enlighet med en internationell blankett för in-samling av uppgifter. Materialet granskas före rapporteringen och vid eventuella oklarheter kontrolleras uppgifterna med den klinik som har rapporterat dem. I fråga om missbildningar och allvarliga sjukdomar eller tillstånd hos den nyfödda eller modern samlar man in en anonym fallbeskrivning.

Uppgifterna samlas in med en elektronisk blankett.

Uppgifternas exakthet och tillförlitlighet

Uppgifterna baserar sig på de siffror som klinikerna själva uppger. Den uppskattning som har gjorts utifrån den preliminära statistiken över föregående års behandlingar har konstaterats ligga nära det faktiska antalet. Det totala antalet assisterade befruktningar är i 2022 års slutliga statistik cirka 1,9 procent mera än i den preliminära statistiken som rapporterades året innan.

Preliminära uppgifter samlas endast om de totala antalen påbörjade behandlingar (separat om behandlingar med egna respektive donerade könsceller) samt om andelen överföringar av ett enda embryo.

Eventuella inexactheter som har hittats i statistiken korrigeras varje år. Detta gäller även uppgifterna för tidigare år.

Uppgifternas aktualitet och rättidighet i publikationerna

Statistiken över assisterad befruktning är statistik som THL sammanställer en gång om året. Statistikrapporten utkommer i maj-juni.

Statistiken rör behandlingar som har utförts två statistikår tidigare (2022) och det preliminära antalet behandlingar under fjolåret (2023). Fördröjningen i datainsamlingen beror på att uppgifterna inte kan samlas in innan man känner till slutresultatet av alla behandlingar. De sista barnen som resultat av behandlingar under år 2023 föds först på hösten året efter behandlingen. I fråga om tabellerna gällande födda barn bör man även observera att i denna statistik, i motsats till THL:s register över födda barn, bygger statistikåret på befruktningsåret, inte födelseåret.

Uppgifternas tillgänglighet och transparens/tydlighet

Den statistiska informationen sänds till de kliniker som utför assisterad befruktning och publiceras på [THL:s webbplats](#).

Klinikerna och ESHRE (European Society for Human Reproduction and Embryology) får mer exakt statistik som gäller hela landet.

Statistikens jämförbarhet

Statistikföringen av assisterad befruktning påbörjades i Finland statistikåret 1992. Åren 1992–1993 samlades informationen in av IVF-kliniken vid Helsingfors universitetscentral-sjukhus. Sedan år 1994 har THL (tidigare Stakes) ansvarat för datainsamlingen. Datainsamlingen har utvidgats till att omfatta de nya behandlingsformer som har tagits i bruk. Närmare uppgifter om sådana faktorer som påverkar tolkningen av statistiken anges separat vid varje tabell. I övrigt har de begrepp och definitioner som rör assisterad befruktning varit desamma hela tiden.

Ingen uppföljningsinformation erhöles om sex graviditeter vid en klinik, och informationen från en klinik saknades i statistiken för åren 2001–2002.

Datainsamlingen förnyades år 2019 (data för år 2017 och preliminära uppgifter för år 2018). Innehållet i datainsamlingen utvidgades och därmed är siffrorna inte längre helt jämförbara med tidigare siffror. Statistiken utvidgades till att omfatta helt nya metoder (embryodiagnostik, behandling av äggfrysning och behandlingar med tinade ägg). Även om IVF-, ICSI- och FET-siffror för egna gameter förblev i stort sett oförändrade, är det möjligt att kliniker under tidigare år har rapporterat dessa metoder (PGT-M/PGT-SR, PGT-A, äggfrysningsterapier och användning av tinade ägg) i statistiken.

När man undersöker uppgifterna verkar det som om det finns en liten felaktighet i siffrorna för år 2017 och antalet rapporterade behandlingar kan vara något lägre än det faktiska antalet. Kvalitetsproblem har korrigerats i uppgifterna för år 2018, men eventuella osäkerheter för år 2017 måste beaktas i tidsserier även i framtiden.

Framför allt påverkade coronaepidemin på antalet assisterade befruktningar år 2020: majoriteten av klinikerna i Finland slutade erbjuda behandlingar i mars 2020. Som regel fortsatte behandlingar senare under våren eller sommaren 2020.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Statistiken innehåller uppgifter på nationell nivå om de assisterade befruktningar som har utförts. Antalen i den preliminära statistiken för föregående år motsvarar siffrorna i den slutliga statistiken rätt väl.

Specialfrågor i statistikrapporten över assisterad befruktning 2022–2023

Statistiken över assisterad befruktning gäller behandlingar som gjorts år 2022 och det preliminära antalet behandlingar år 2023. Fördröjningen i datainsamlingen beror på att uppgifterna inte kan samlas in innan man känner till slutresultatet av alla behandlingar: de sista barnen som är ett resultat av behandlingar under år 2023 föds först hösten 2024.

Alla kliniker som erbjöd assisterad befruktning i Finland åren 2022–2023 ingår i statistiken.